

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת גיטין, דף נ"ד

באתריה דרבי יהודה חמירא ליה שביעית, דהוא דאמר ליה לחברו: דייר בר דיירתא! אמר ליה: אנא לא אכלי פירי דשביעית כוותך.

חמירא ליה - חמורה להם
דייר בר דיירתא - גר בן גירות
כוותך - כמותך

הסבר: במקומו של רבי יהודה החמירו מאוד באיסור שביעית, כפי שניתן לראות מכך שאדם אחד קרא לחברו "גר בן גירות" כדי להעליב אותו, ובתגובה השיב החבר: "אני לא אוכל פירות שביעית כמותך". מכך רואים עד כמה חמור היה הדבר בעיניהם.

על המפה

מושב תלמים

תלמים הוא מושב קהילתי דתי במישור החוף הדרומי, בחבל לכיש. הוא הוקם בשנת 1950 על ידי עולים מגרבר שבטוניס, על אדמות הכפר הערבי בריה, ונקרא על שם הפסוק בתהילים: **"תלמיה ראה נחת גודיה בריבים תמגנה צמחה תברך"**. הרב הראשון של תלמים היה הרב ניסים טרבלס, שכיהן בתפקידו במשך כ-50 שנה. במהלך השנים המושב התפתח, והיום גרים בו קרוב ל-900 תושבים, במקום התגורר עמנואל מורנו, קצין בסיירת מטכ"ל שנפל במלחמת לבנון השנייה.

שדות מושב תלמים (Wikipedia, AlonDidi)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 19:12	כניסת שבת: 20:07
יציאת שבת: 20:27	יציאת שבת: 21:14
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:27	כניסת שבת: 20:58
יציאת שבת: 20:30	יציאת שבת: 22:34

סדר נשים | מסכת גיטין נ"ד - ס'

פרשת מטות מסעי | כ' - כ"ו בתמוז תשפ"ג (15-9 ליוני 2023)

דף נ"ד: קדושת ספר התורה

ספר התורה שאנו קוראים בו בבית הכנסת - קדוש ביותר. חובה לכבדו, וצריך לעמוד מפניו. כל זה נאמר רק על ספר תורה שנכתב כדת וכדין על קלף כשר, ועם הדיו המתאים לכתבת ספרי תורה. זאת, ועוד: בשעה שהסופר כותב את שם ה' עליו לכוין לכתוב לשם קדושת שם ה'. ספר תורה שפנה - קדוש וצריך לכבד. אם סופר כתב ספר תורה ומכר אותו, ואחר כך הסופר גילה לקונה שהוא לא כתב את שם ה' מתוך פנה ראיה, אזי הסופר חייב להחזיר את הכסף לקונה, זאת מפני שבספר תורה שפנה אין קדושת ספר תורה והקונה לא התכוון לקנות כזה ספר.

דף נ"ה: רבי יוחנן בן גודגא

רבי יוחנן בן גודגא הוא תנא שחי עוד בתקופת בית המקדש. הוא היה לוי ושימש בתפקיד של פותח וסוגר שערי בית המקדש, תפקיד שהיה שמור ללויים. בימיו נחרב בית המקדש, והיה הוא מעיד לפני החכמים ביבנה על דינים מסוימים שפך הוא חידן. רבי יוחנן בן גודגא היה חכם גדול, אולם היה עני מרוד, ולא היה לו לחם לאכול ובגד לבגד. כאשר רצה רבן גמליאל הנשיא לכבדו ולהושיבו בראשות הישיבה - סירב בהתחלה ולא רצה לקבל את התפקיד.

דף נ"ו: העגל שגרם לחורבן

כך ארע שעגל אחד עמד במרכז הסיפור על חורבן בית המקדש השני. אנו מכירים את מעשה קמצא ובר קמצא, שכאשר אחד מהם הגיע בטעות לסעודה, בעל הסעודה גרש אותו בבושת פנים. האיש שגורש התביש כל כך וכעס מדוע חכמי ישראל שישבו בסעודה לא מחו על השפלתו. הלך האיש לרומא ואמר לקיסר האדיר: דע לך כי היהודים מורדים בך. אם ברצונך להיכנח בזאת, שלח עמי עגל להקריבו בבית המקדש - הבה נראה אם יקריבנוה.

בדרך לירושלים האיש הרע הטיל מום בקורבן, ולכן לא הקריבנוהו בבית המקדש. שמע זאת הקיסר וזעם, מפני שאצל הגויים המום הזה אינו נחשב מום. ברוב זעמו שלח הקיסר את חייליו לעלות על ירושלים וכן התגלגל חורבן בית המקדש השני.

דף נ"ז: המאורע המצער בטור מלכא

בדף זה לומדים על מאורע מצער ביותר, שבו נהרגו המוני יהודים שהתגוררו במקום בשם **"טור מלכא"**. היהודים שהתגוררו במקום זה היו נוהגים להוציא תרנגול ותרנגולת שילכו לפני החתן והפלה כשהם צועדים לחופתם.

באחד הימים חלף גדוד חילים ליד חתן וכלה, והם חטפו את התרנגולים שהילכו לפני החתן והפלה. המלחים השמחים כעסו כל כך, עד שהם היכו את החיילים, וכששמע זאת המלך הוא פנה להילחם בהם.

חברותא

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

חבורת נערים בני 17 החליטה לנצל את ימי חופשת הקיץ למסע אופניים ארוך ומאתגר ממטולה עד אילת. הנערים תכננו לבנות מסלול, לבחור אופניים טובות, ולהכין כל מה שצריך כדי להפיק את המיטב מהמסע המיוחד והחוויתי הזה לאורכה של ארץ ישראל. ההכנות וההתארגנות למסע האופניים עוררו דיון סוער בקרב בני משפחותיהם של הנערים.

מצד שני:

חלק מבני המשפחות טענו שכבישי הארץ מסוכנים, לצערם יש תאונות רבות, וכי רכיבה לאורך כל כך הרבה קילומטרים במשך כמה ימים עלולה להיות מסוכנת מאוד. עם כל הכבוד לחוויה הייחודית, הם מציעים דרכים אחרות לחוות את הארץ כגון הליכה רגלית, או כל דבר אחר, רק לא רכיבה ארוכה כל כך על אופניים.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחות עודדו אותם, וטענו שזו תהיה חוויה מרתקת ומיוחדת שיוזכרו אותה כל החיים. לטענתם זו דרך מיוחדת להכיר את ארץ ישראל, ולהתחבר לנופיה ואתריה. כל הכבוד על היוזמה וההתארגנות.

...מה
דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'להתפלל' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים.

★ | מן ההסטוריה

מבצע "עוקץ ארסי"

מבצע "עוקץ ארסי" נערך על ידי סיירת מטכ"ל ב-21 במאי 1994 בדרום לבנון. מטרת המבצע הייתה לחטוף את מוסטאפה דיראני, ראש ארגון המחבלים "ההתנגדות המאמינה", כדי להוציא ממנו מידע על גורלו של הנוט הנעדר רון ארד. כוחות היחידה הגיעו לכפר של דיראני בשני מסוקי יסעור, פשטו על ביתו בהפתעה, השתלטו על דיראני ולקחו אותו באלונקה לנקודת האיסוף, כשהם נמנעים מפגיעה באנשים שהיו בסביבה. המבצע עבר בהצלחה וללא אבדות, אולם דיראני לא חשף בחקירתו מידע חדש לגבי רון ארד, וב-2004 שוחרר במסגרת חילופי שבויים. בין המשתתפים במבצע היה עמנואל מורנו.

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- חוגגים אירוע לרגל הוצאת גיליון ה-500

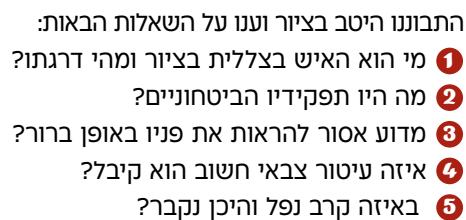
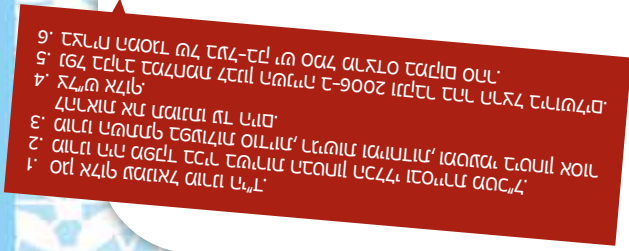
חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מסירות נפש

מסירות נפש היא הנכונות להקריב מעצמך לטובת מטרה כלשהי, עד כדי סיכון חיים עצמי. למרות שפיקוח נפש דוחה כמעט את כל המצוות, התורה מצווה עלינו למסור את הנפש כדי לא לעבור על העבירות החמורות - עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, ובשעת השמד יש למסור את הנפש על כל המצוות. ישנם מצבים אחרים בהם נדרשת מסירות נפש, כמו מלחמת מצווה.

4260	3930	3880	3828	3728	3408		3340	2934		2883		2448	2448		2238	1948	0
																	
495	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	המלכה	המלכה	חורבן בית המקדש ה-1	חורבן בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	הנביא דבורה	מתן תורה	אפרים ומנשה	אפרים ומנשה	1521	1812	3760
התלמוד	הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	המלכה	המלכה	חורבן בית המקדש ה-1	חורבן בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	הנביא דבורה	מתן תורה	אפרים ומנשה	אפרים ומנשה	בניי במצרים	אברהם אבינו	ברייתא העולם

1. אחת היחידות הסודיות והמובחרות ביותר בצה"ל.
2. הוקמה בשנת 1957 ביוזמתו של אברהם ארנן.
3. מכונה גם "היחידה".
4. השתתפה בפעולות ומבצעים רבים, מתוכם רבים שלא פורסמו.
5. מתוכה צמחו כמה מפקדים ומנהיגים בכירים.

סדר נשים | מסכת גיטין, דף נ"ז - ס'

איש עז וגיבור התגורר באותם ימים ב"טור מלכא", ושמו בר-דרומא. בר-דרומא היה קוטל את האויבים ואיש לא עמד בפניו. ומה קרה לו לבסוף? מרוב גאון הוא התחצף כלפי שמים ואמר: אני מסתדר לבד ואין לי צורך בסיועם דשמיא. מיד בא נחש והכישו למות, והגיבור הגדול הזה מת. כשקיסר רומי ראה שהגיבור מת, הוא שמח ועזב את המקום, והיהודים ערכו סעודות והדליקו המון נרות לשמחה. ראה הקיסר את אור הנרות וזעם: האם היהודים שמחים שנסוגותי? חזר הקיסר עם צבאו ובקשן שלוש ימים ושלושה לילות הרגו יהודים רבים מאוד.

דף נ"ח: גלגל העגלה שבגלגלו נחרבה ביתר

התלמוד בדף זה מספר לנו על חורבנה של העיר ביתר, שהתגלגל על ידי דופן של עגלה... באותם ימים נהגו אנשי ביתר לשתול עץ ארז כשנולד בן ולשתול עץ בשם תורניתא כשנולדה בת. לאחר שנים, כשהיו בן ובת מן העיר מתחתנים, היו מקימים להם חופה מהעצים שנשתלו לכבודם בעת לידתם. באחד הימים נסעה בת הקיסר בכרכרתה ליד העיר ביתר ולפתע נשברה דופן עגלתה. עבדיה פנו אל עץ ארז שהיה נטוע בקרבת מקום, קצצו ממנו ותיקנו בו את הדופן השבורה. בני העיר ביתר כעסו: מדוע אתם לוקחים מעץ ארז שניטע לכבודו של ילד שנולד? והיכו את העבדים. שמע זאת המלך וזעם, ובתגובה הוא עלה עם צבאו והחריב את העיר ביתר.

דף נ"ט: יעמוד הפוה

מצוה מן התורה לכבד את הפוהנים, ולכן העליה הראשונה לתורה מוענקת לפוהן. לפעמים הפוהנים שהגבאי מכיר, אינם נמצאים בבית הכנסת, ולכן על הגבאי לברר אולי בין המתפללים ישנו פוהן שהוא אינו מכיר והוא יקרא לעלות לתורה. רק אם איש אינו עונה לקריאת הגבאי, הגבאי יכול להעלות לתורה ישראל.

דף ס': תורה שבעל פה

בהר סיני נתן הקב"ה לעם ישראל תורה שבכתב ותורה שבעל פה. תורה שבכתב הם חמשת חומשי התורה. יש מצוות שכתובות בתורה בקיצור, ויש מהן הכתובות אפילו ברמזים, ואת כל הפרטים גילה הקב"ה למשה רבנו. פרטים אלה מכונים "תורה שבעל פה", והם כתובים במשניות ובגמרות אותן אנו לומדים.

התורה שבעל פה קרויה כך מפני שאסור לכתוב אותה ואסור ללמוד אותה מתוך הכתב. כך הורה הקב"ה. אולם, לאחר שנים רבות נזכרו חכמי ישראל לדעת שיש ירידת הדורות, אנשים כבר אינם זוכרים את כל הפרטים ועלולים לשכוח אותם. לפיכך הם הורו היתר מיוחד לכתוב תורה שבעל פה.

דבר תורה

כשבני גד וראובן מבקשים ממשה לשבת בעבר הירדן המזרחי, משה מקפיד ומיצר על כך מאוד. הוא רואה בכך ניסיון לחלק את עם ישראל וחושש שהדבר יוביל לפירוד וריחוק בין השבטים.

כדי לשמור על האחדות והחיבור התמידי בין השבטים, נוקט משה בשתי פעולות:

הוא מציב תנאי לבני גד וראובן שהם יהיו החלוצים במלחמה, שכן השותפות במלחמה חיזקה ואיחדה את ישראל מאז ומעולם. אולם, האחדות בעת צרה אינה מספיקה, ולכן הוא מושיב יחד עם שני השבטים את חצי משבט המנשה שכלל לא לקח חלק בבקשה לשבת בחלק המזרחי. **פיצולו של שבט מנשה לשניים יגרם לתנועה קבועה משני צידי הירדן, ובכך האחדות בין השבטים תישמר לעולם, גם בעת שלום.**

חידה!

למדנו על מלחמות היהודים ברומאים. סמנו ליד כל משפט אם הוא נכון או לא נכון:

1. הרומאים החריבו את בית המקדש הראשון

☐ נכון ☐ לא נכון

2. המרד הגדול פרץ לפני מרד בר כוכבא

☐ נכון ☐ לא נכון

3. יהודה המכבי הוביל את המלחמה ברומאים

☐ נכון ☐ לא נכון

4. רבי עקיבא תמך במרד בר כוכבא

☐ נכון ☐ לא נכון

5. רבן יוחנן בן זכאי היה ממנהיגי המרד הגדול

☐ נכון ☐ לא נכון

(לכא אלא 'לכא אלא 'לכא אלא 'לכא אלא 'לכא אלא)

שאלות השבוע

1. מי היה בר דרומא וכיצד מת?

2. מה עושים אם אין כוהן בבית הכנסת בקריאת התורה?

3. מדוע התירו לכתוב את התורה שבעל פה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.*בפיקוח רואה חשבון

